

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

המחלקה לפוליטיקה וממשל

ישראל במבט השוואתי
קורס מ.א.

סמ' ב', 2 נק"ז
יום ג' 8-10

פרופ' גל אריאלי
galariel@bgu.ac.il

שעות קבלה: על פי תיאום מראש עם המרצה.

המחקר של תופעות פוליטיות וחברתיות בישראל מתאפיין לרוב במבט ממוקד על המקרה הישראלי בלבד וקיימים מחקרים מעטים המציבים את ישראל בקונטקסט השוואתי. הקורס יתמודד עם סוגיה זו ובפרט יאפשר לתלמידי מחקר המעוניינים לעסוק בישראל ליצור היכרות עם צורת החשיבה ההשוואתית. המוקד של הקורס יהיה בשאלת אפיון המשטר בישראל וגבולתיו של המשטר הישראלי. הקורס יאפשר למשתתפים/ות:

- להתעמק בשאלת "הייחודיות הישראלית" כפי שהיא משתקפת במדעי החברה בישראל.
- להכיר מחקרים נבחרים הבוחנים את ישראל מתוך נקודת מבט השוואתית.
- להבין את המרכזיות של המשגה בפיתוח תיאורטי.
- לפתח הבנה של הגישה ההשוואתית ולהבחין בין גישה זו לבין שימוש באנלוגיות.

דרישות הקורס:

- נוכחות חובה בקורס על פי נהלי האוניברסיטה.
- השתתפות פעילה בשיעורים ותרומה לדיון (5%).
- קריאת חומרי הקריאה לקראת השיעורים והגשת תגובות קצרות כבסיס לדיון על המאמרים באתר הקורס לקראת השיעור (15%).
- הצגת מאמר בכיתה (15%).
- הגשת עבודה מסכמת (65% מהציון).

נושאי השיעורים וחומרי הקריאה

• ישראל במבט השוואתי – מהו מצבה של ישראל?

- Sasley, B., E., & Waller, H. M. (2017). *Politics in Israel: Governing a complex society*. New York: Oxford University Press. Chapter 1
- Hazan, Y., Dowty, A., Hofnung, M., and Rahat, G. eds., (2021) *The Oxford Handbook of Israeli Politics and Society*. Oxford: Oxford University Press. p.2-5.
- Barnett, M. (1996). "The Politics of Uniqueness: The Status of the Israeli Case." In: B. Michael (ed.) *Israel in Comparative Perspective: Challenging the Conventional Wisdom*. Albany: State University of New York Press, p. 3-25.
- Smootha, S. (2005). Is Israel Western? *Comparing Modernities: Pluralism Versus Homogeneity: Essays in Homage to Shmuel N. Eisenstadt*. Leiden and Boston: Brill Academic Publishers, 413-442.
- Becke, J. (2016). Land and Redemption. *Trumah*, 23(23), 1-13.
- Becke, J. (2018). Beyond Alloxionism: Exceptionalizing and de-exceptionalizing the Zionist project. *Israel Studies*, 23(2), 168-193.

• תיאוריה והמשגה בהקשרים שונים

- Gerring, J. (2004). What Is a Case Study and What Is It Good for? *The American Political Science Review*, 98, 341-354
- Sartori, G. (1970). Concept Misinformation in Comparative Politics, *American Political Science Review*, 64, 1033-1053.
- Weinberg, L. Pedahzur, A. Hirsch-Hoefler, S. (2004). The Challenges of Conceptualizing Terrorism. *Terrorism and Political Violence*, 16: 777-794.

• ישראל במבט השוואתי – סוגיות מרכזיות

אנלוגית האפרטהייד

זריק, ר ודקואר, ע. (2017). על דרום-אפריקה דאז ועל פלסטין/ישראל: האפרטהייד ואופני המשגתו. *משפט חברה ותרבות* 185-220.

- Greenstein, R. (2012). "Israel/Palestine and the Apartheid Analogy: Critics, Apologists and Strategic Lessons". In Audrea Lim, ed., *The Case for Sanctions against Israel*. London: Verso, pp 149-58.

Peteet, J. (2016). "The Work of Comparison: Israel/Palestine and Apartheid," *Anthropological Quarterly*, 89(1), 247-81.

שאלת אפיון המשטר

Ariely, G. (2021). *Israel's Regime Untangled: Between Democracy and Apartheid*. Cambridge University Press.

Dowty, A. (2018). Democracy in Israel. In Reuven Y Hazan, A Dowty, M. Hofnung and Rahat, G. eds., *The Oxford Handbook of Israeli Politics and Society*. Oxford: Oxford University Press. (Oxford Handbooks online).

Fox, J., & Rynhold, J. (2008). A Jewish and democratic state? comparing government involvement in religion in Israel with other democracies. *Totalitarian Movements and Political Religions*, 9(4), 507-531.

Merkel, W. (2012). Embedded and defective democracies: Where does Israel stand? . In T. Hermann (Ed.), *By the people, for the people, without the people? the emergence of (anti)political sentiment in western democracies and in Israel*. Jerusalem: The Israeli Democracy Institute. 185-205.

Smootha, S. (2005). The non-emergence of a viable ethnic democracy in post-communist Europe. In S. Smootha (Ed.), *The fate of ethnic democracy in post-communist Europe*. Budapest: Open Society Foundation. p. 241-258

מחקרים השוואתיים

הראל שליו, א. ושרינה ח. (2015) ישראל והודו בין דמוקרטיה ללאומנות: דואליות נורמטיבית בחברות שסועות. תיאוריה וביקורת 44 151-175.

Ariely, G. (2020) Ethno-National Divisions in Turkey and Israel: A Comparison of System Support. *Turkish Studies*. Online first.

Barak, O. (2017). *State Expansion and Conflict: In and Between Israel/Palestine and Lebanon*. Cambridge: Cambridge University Press. (תמצית כתבה בעברית)

Möller, U. and Schierenbeck, I. (2014). *Political Leadership, Nascent Statehood and Democracy: A Comparative Study*. London: Routledge.